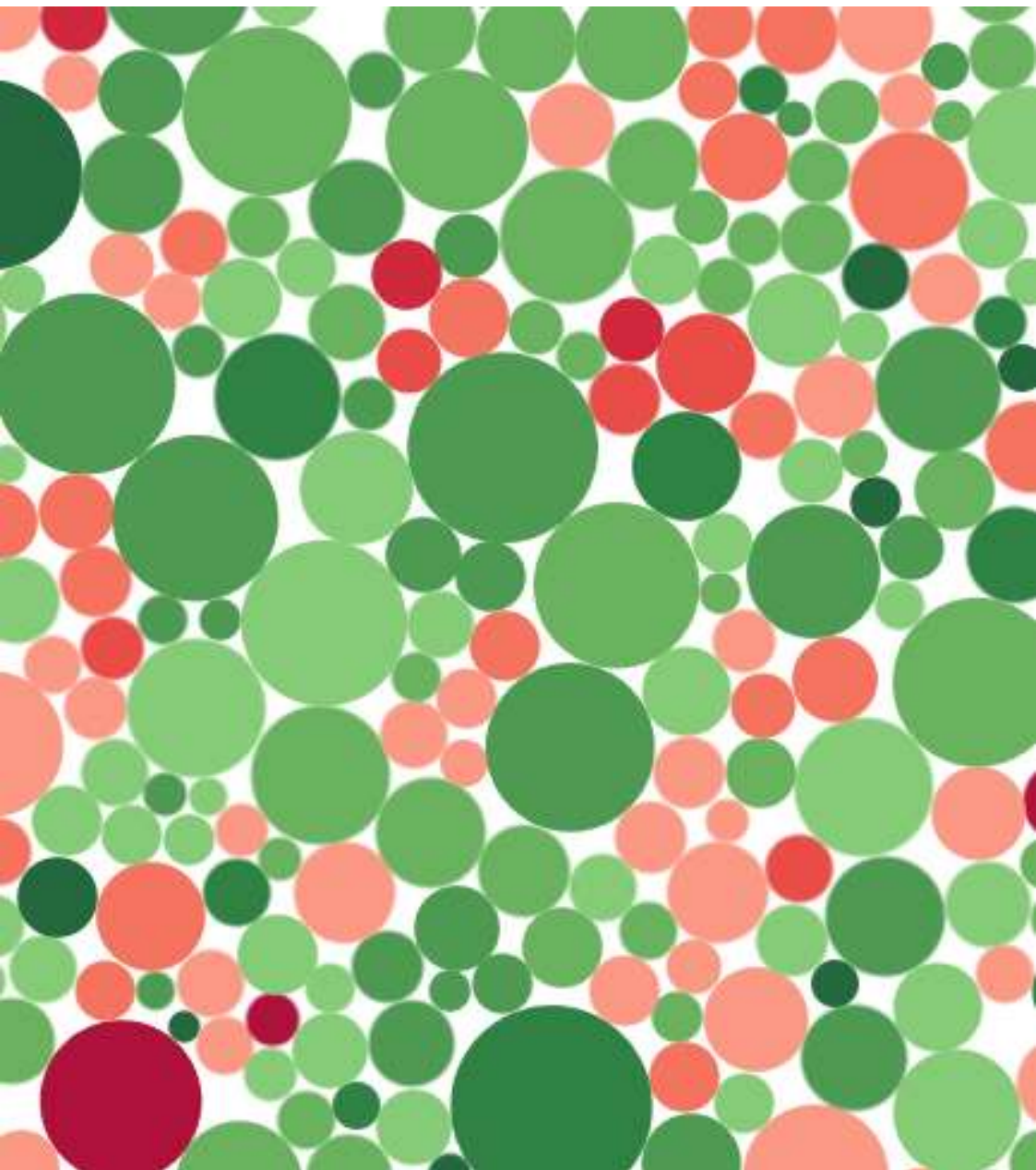

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Herijking Gemeentefonds

Bestuur VNG

17 september 2020

Annelies Kroeskamp – directeur BFR

Geert de Joode – coördinator herijking GF

Proces

> Twee beslismomenten:

- Besluit tot start consultatie (begin oktober)
 - Consultatie: resultaten op gemeentelijke niveau gepubliceerd, 6-8 weken doorloop-/reactietijd
 - Opbrengst: reactie gemeenten aanleiding tot aanpassing voorstel / ingroeipad / ...
- Besluit tot invoering (begin december)
 - Publicatie decembercirculaire

> Data:

- Overleg VNG Bestuur 17 september: toelichting ambtelijk voorstel verdeling
- Ambtelijke bespreking consultatievoorstel met MBZK en stasFIN
- Ledenbijeenkomst VNG 25 september
- Start consultatie VNG & ROB begin oktober (doorlooptijd 6-8 weken)
- Eind consultatie 2^e helft november
- Overleg VNG / Fondsbeheerders eind november : akkoord invoering en onder welke voorwaarden?

Beoordelingskader nieuwe verdeling

> Kostenorientatie:

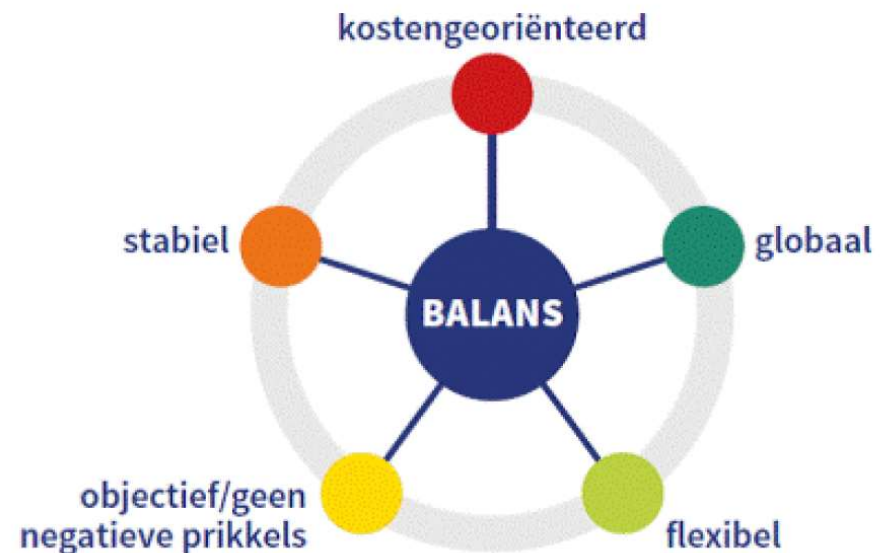
- Klassiek en sociaal sluiten modellen goed aan bij de kosten van gemeenten
- Uitschieteranalyse bevestigt dit beeld (geen structurele kenmerken buiten beeld gebleven)
- Dynamiek van de maatstaven verbeterd

> Globaliteit/objectief:

- Nieuwe verdeling is eenvoudiger: minder maatstaven (halvering), eenduidige definities (harmonisatie), geen beïnvloedbare maatstaven

> Stabiliteit/flexibel:

- Geen bevroren maatstaven, geen maatstaven met sterke fluctuaties

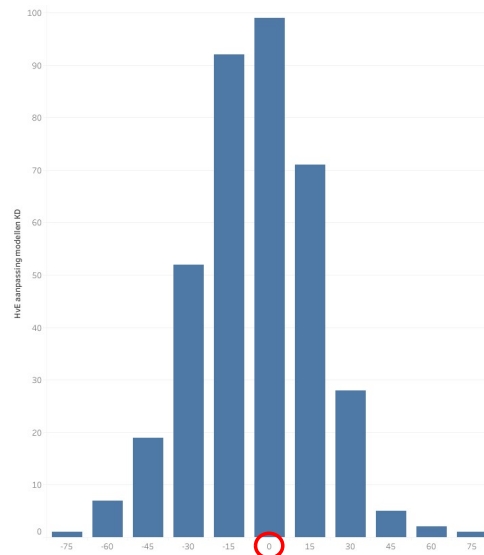

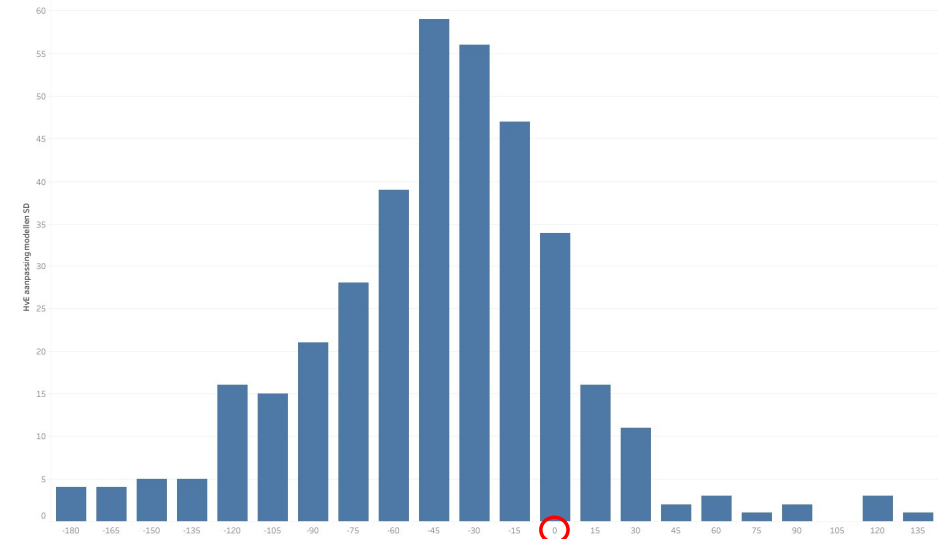
Herverdeeleffecten modellen klassiek / sociaal

NB: nog geen rekening gehouden met inkomsten, vaste bedragen; alleen aanpassing modellen

AANPASSING MODELLEN KLASSIEK

AANPASSING MODELLEN SOCIAAL

Bestuurlijke keuzes verdeelvoorstel

> Verdeelsystematiek:

- Inkomstenverevening
- Vaste bedragen G4 / Wadden
- Uitschieters

> Flankerende maatregelen:

- Evaluatie effecten nieuwe verdeling (oa Sociaal Domein & vaste bedragen)
- Lengte ingroeipad + afspraak maximum per inwoner per jaar

Kostenorientatie: inkomstenverevening

- > Uitgangspunt:
 - verdeling uitgaven o.b.v. 100% netto lasten = 100% inkomsten (advies ROB)
- > Inkomstenverevening sinds 1997 niet herijkt
 - Huidige mate verevening belastingcapaciteit (OZB) lager dan beoogd (circa 60%)
 - Met name verevening capaciteit niet-woningen loopt uit de pas
 - Uitgangspunt overige eigen middelen (OEM) herijken (nu gekoppeld aan uitgaven)
 - Iedere gemeente wordt geacht circa 3% uitgaven te dekken uit eigen middelen
- > Bekijken volume en verdeling in samenhang met uitgaven

Kostenoriëntatie: inkomstenverevening

> Verevening belastingcapaciteit OZB:

- Verevening op basis van de WOZ-waarde (in onderzoek stand 2017)
- Rekentarieven gelijktrekken naar landelijke gemiddelde (in onderzoek tarieven 2017)
- Vereveningspercentage naar 90% voor zowel woningen als niet-woningen (nu resp. 80%/70%)
 - Overige 10% via vast bedrag per woonruimte

> Verevening overige eigen middelen (OEM):

- Drie onderdelen: overige belastingen, grondexploitatie & overige inkomsten (treasury, deelnemingen)
 - Grondexploitatie: geen structurele inkomstenbron gemeenten (meerjarig) -> niet verevenen
 - Overige belastingen (toeristen, forensen, precario, ..) + overige OEM -> huidige werkwijze handhaven
 - Alternatief is naar rato van feitelijke (meerjarig gemiddelde van) inkomsten
 - Knelpunten: welke meerjarige periode? Welke inkomsten in grondslag?
- Behoud huidige werkwijze: gemeenten dekken 5% van hun totale uitgaven uit OEM (i.p.v. 3%)
 - Vergroten transparantie: in de huidige verdeling zit OEM “verstopt”, nieuwe verdeling apart zichtbaar maken

Vaste bedragen G4

- › Uitkomst onderzoek:
 - Groot deel feitelijke netto lasten verklaard met reguliere maatstaven
 - Kostenverschillen G4 versus rest kleiner geworden
 - Deels nog vaste bedragen nodig: als sprake van exceptioneel negatief aansluitverschil totaal klassiek
- › Verdeling:
 - Onderzoek geeft aanleiding om vaste bedragen af te bouwen
 - Omvang vast bedrag (en ingroei) bestuurlijke keuze

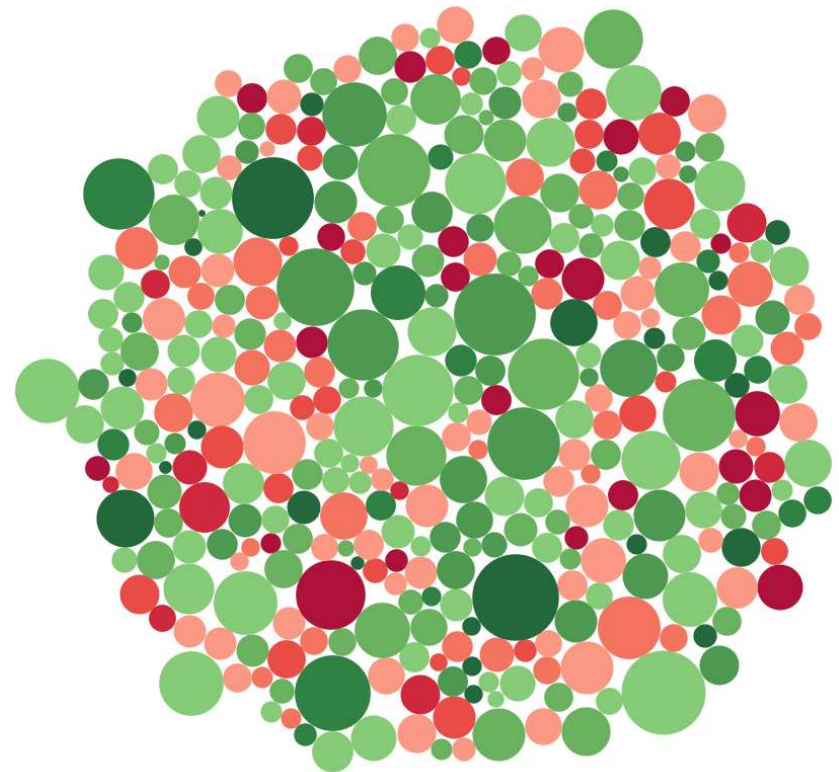
Globaal beeld totale herverdeeleffecten

> Herverdeeleffecten

- Integraal beeld meer in balans
- Geen significant effect klein -> groot / Oost -> West

> Onder voorbehoud keuzes:

- G4/Wadden niet in figuur
 - Volgen uitkomsten onderzoek
- Inkomstenverevening
 - 90% tegen gemiddeld tarief
- Ingroeiafspraken / uitschieters
 - EUR 15 / inwoner / jaar

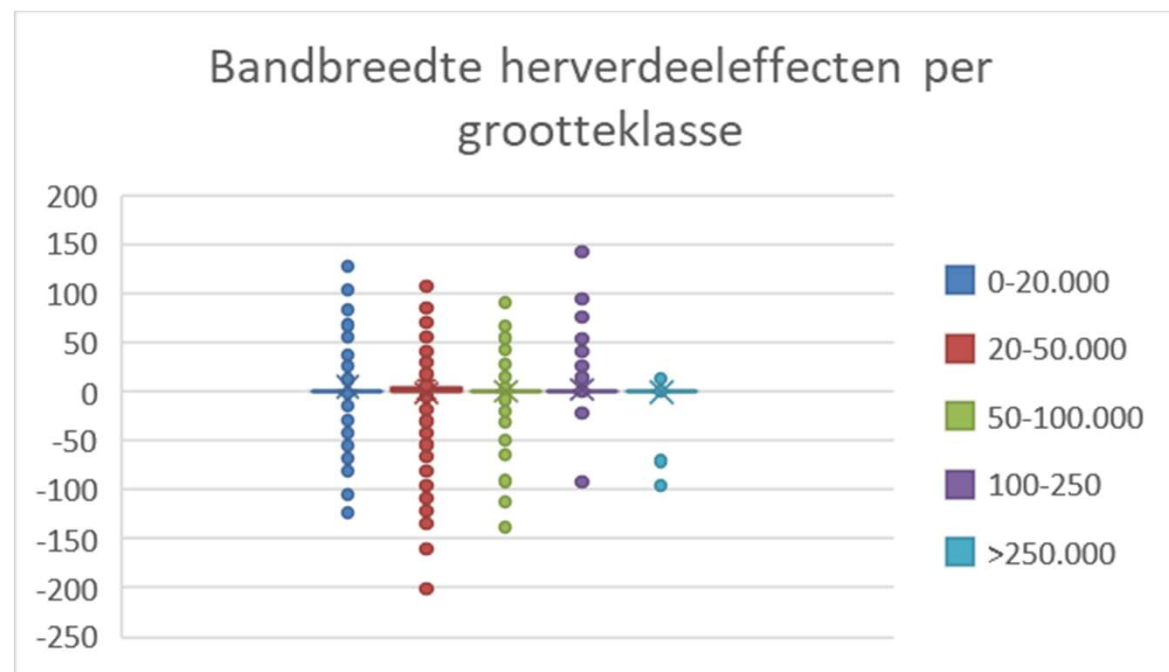

(Omvang naar rato gemeentegrootte, kleur is teken (+/-) herverdeeleffect)

Globale beeld spreiding totale herverdeeleffecten

Groep	% neg	% pos	HvE
0-20.000	36%	64%	10
20-50.000	46%	54%	-
50-100.000	41%	59%	5
100-250.000	11%	89%	35
>250.000	75%	25%	-70
P10	30%	70%	5
M50	48%	52%	-5

Ingroeipad Sociaal Domein

- > **Dynamiek Sociaal Domein:**
 - Wet- en regelgeving nog niet uitgekristalliseerd
 - Geen eenduidige werkwijze gemeenten
 - Discussies over macro-volume (Jeugd)

- > **Verdeelmodellen:**
 - Verbetering tov huidige modellen
 - Grote bandbreedte herverdeeleeffecten (zie onder, **rood**)
 - Invoer noodzakelijk
- > **Voorstel:**
 - Invoering Sociaal Domein na vier jaar evalueren

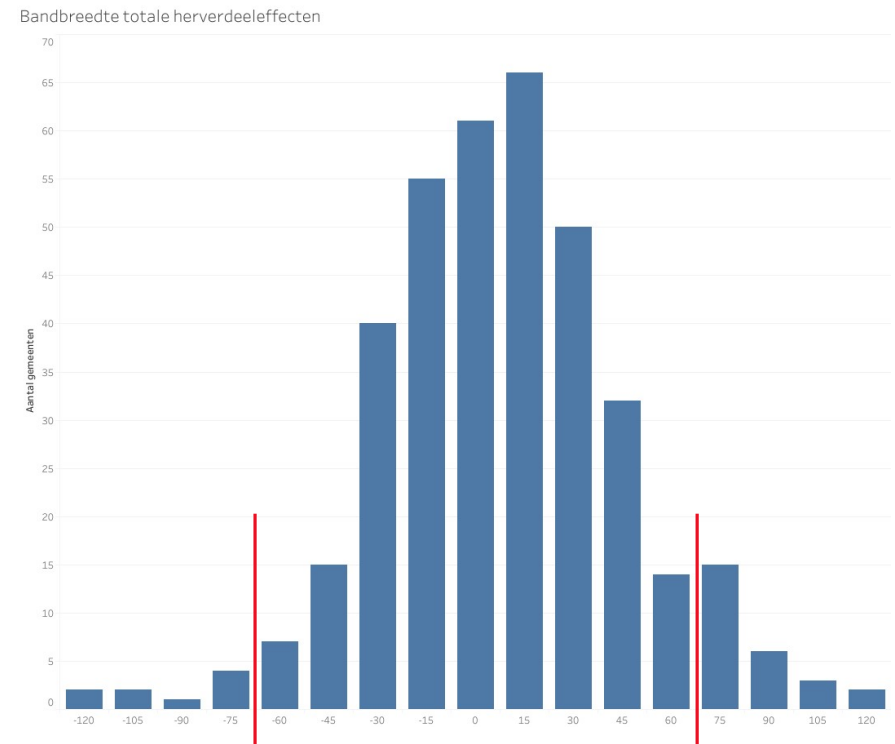
Herverdeeleffecten Sociaal Domein

Ingroeipad totale verdeling

- > Bandbreedte herverdeeleffecten:
 - NB: benadering situatie over vier jaar
 - Circa 60% tussen [-€30/inw ; + €30/inw]
 - Circa 85% tussen [-€60/inw ; + €60/inw]
- > Ingroei integrale verdeling:
 - Max € 15 nadeel per inwoner per jaar (totaal)
 - Inrichting ingroeipad nog te bepalen

Ambtelijk voorstel consultatie

- › Implementatie verdeelmodellen sociaal en klassiek
 - Vaste bedragen volgen uitkomsten onderzoek
- › Inkomstenverevening
 - Actualiseren tarieven stand 2017 & 90% verdelen op basis van verschillen in WOZ-waarde
 - Overige middelen voortzetten huidige werkwijze (relateren aan de kosten)
- › Ingroeipad nieuwe verdeling
 - Maximale herverdeeleeffect EUR 15 per inwoner per jaar
- › Na vier jaar pas op de plaats
 - Na vier jaar verdeling evalueren: sociaal domein en vaste bedragen
- › Oplossing uitschieters (mede nav uitkomst consultatie)
 - Via verdeling eventueel begrenzen, bijv. effect verevenen niet-woningen?
 - ...

